

Obččan

25. SEPTEMBER / KIMAVEC 2001, GLASILO OBČINE DESTRNIK, LETO VI, ŠTEVILKA 8 (59)

SVETLOBA SRCA

Vodnica mojih si poti.
Z jutranjim svitom
že dan mi prižigaš,
z luno v nočeh
tibe mi sanje razkrivaš.

S sončno svetlobo
prazno mi dušo napolni.
S toplino srca
med ljudi
mi svetle odpiraj poti.

Iščem povesod,
kjer svetloba se skrivaš,
ne maram teme –
ne v dnevu
in ne v ljudeh.

Svetloba srca,
v sebi čuteče te nosim,
ko prožne ponujam dlani.
Puščobne preženi mi dneve
in mračne osvetli ljudi.

JANKO
22.12.2000

GROZD – ZAŠČITNI ZNAK DRUŠTVA

Turistično društvo Destrnik je bilo ustanovljeno 16. maja 1981 pri Otmarju Simoniču in še istega leta so 10. septembra organizirali prvi kmečki praznik. Pobudnik kmečkega praznika je Otmar Simonič, ki je bil tudi prvi predsednik društva. Organizirali so ga, da bi privabili na Destrnik čim večje število ljudi in jim prikazali nekatera že pozabljena opravila in navade. Organizirali so povorko, v kateri je sodelovalo 17 skupin. Odziv obiskovalcev je bil v prvih letih presenetljivo velik. Dvajset let delovanja društva ocenjuje Otmar Simonič pozitivno. Vsem članom čestita, da delajo s tolikšnim elanom, in da so se v odločilnih trenutkih, ko so se odločali za selitev prostorov, pravilno odločili.

Društvo je v zadnjih letih doživelo pravi razcvet, saj ima sodobno opremljen turistični dom, sodeluje na skoraj vseh prireditvah v občini in navzven in je dober turistični predstavnik slovenjgoriških gričev. Za to pa je v veliki meri zaslužen predsednik društva Ivan Zorec, ki mu ne zmanjka idej in elana.

Praznovanja svoje 20. letnice so se lotili zelo previdno in organizirano. Povorka je presegla vse dosedanje, saj so v njej sodelovali vaščani vseh 17-ih destrniških vasi, ki se že dvajset let trudijo, da nekatera dela in opravila, ki niso več vsakdanja, ne bi utonila v pozabo. Sodelovali so tudi člani nekaterih društev in naključno sestavljene skupine. Upam si trditi, da so nastopajoči zaživeli s kmečkim praznikom, saj so dogajanje v povorki prikazali z dušo in srcem. Povorko sta pričela člana destrniške konjenice s praporjem in občinsko zastavo, nakar so zaigrali člani godbe na pihala. Letos so se odločili povorko prikazati na poseben način, in sicer tako kot potekajo opravila čez leto – po letnih časih. Pričeli so z zimo, ki so jo predstavljali kovačija, popravilo klopotca, čevljarstvo, slamoreznica, pintarstvo (sodarstvo), žganjekuha; pomlad – žagarji, priprava drv, gradnja koč, perilje ob veliki noči, vezanje trsva v gorici, nošnja kūr s traksлом; poletje – košnja s

Vaščani Ločkega Vrha sodelujejo na kmečkem prazniku vseh 20 let

Člani občinskega sveta so delali za boljši kruh

Vaščani Jiršovc so se udeležili povorke s 7 skupinami

konjsko vprego, kosilnica, nošenje trave, kolarstvo, kovaštvo, mlatenje pšenice (govorilo se je o mlatenju prazne slame občinskih svetnikov), stara gasilska pumpa, pučmašin, žrmle, luščenje koruze in drugega zrnja, peka kruha, ko-njska vprega z obračalnim plugom,

Občan

Izdajatelj: Občinski svet Občine Destrnik
Uredništvo: Nataša Žižek, Milena Širec, Renata Čuček in Sabina Žampa.

Glasiło prejema jo vsa gospodinjstva v Občini Destrnik brezplačno.

Javno glasiło OBČAN - GLASILO OBČINE DESTNIK je vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1365.

Na podlagi Zakona o DDV sodi javno glasiło Občan med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8 %.

Naslov uredništva: OBČAN, Vintarovci 50, 2253 Destrnik.

Telefon: 02/752-09-00

Telefaks: 02/752-09-02

E pošta: casopis.obcan@siol.net

Časopis OBČAN izhaja v nakladi 850 izvodov

Prva številka časopisa Občan je izšla 25. julija 1996.

Odgovorna urednica: Nataša Žižek

Lektorica: Bojana Kolenko

Oblikovanje in tehnično urejanje: Zmagoslav Šalamun

Tisk: Tiskarna Grafis, Požeg 4, Rače

Pastirji Levanje

flancanje runkla, spletanje žingerla (15. avgust); jesen – spletanje korp, lůka, klepanje kose, brušenje nožev, lůšenje koruze, tolčenje jabolok, priprava tukle z mletjem in stiskanjem, jesenska opravila na deželi v Slovenskih goricah, pastirji v Pesniški dolini, vincerli ter terilje in predice. V povorki, ki so jo organizirali Ivan Zorec, Franc Fridl, Marjan Lovrec in Franc Brenčič, je sodelovalo okrog 300 Vrbenčark in Vrbenčarov. Posebno priznanje si prislužijo vaščani Ločkega Vrha z vodjem Rudijem Fridlom ter terilje in predice, ki sodelujejo na kmečkem prazniku vseh 20 let. Zahvala gre tudi vodji Ireni Bauman in vaščanom Jiršovc, ki so se resnično dobro organizirali, saj je nastopilo v povorki 7 skupin. A vseeno je zadnji venec žingerla čez povorko položila voditeljica Lidija Šalamun, ki je svojo voditeljsko vlogo ponovno odlično izpeljala, saj jo je bilo pravi užitek poslušati.

Sočasno ste si lahko v prostorih gasilskega doma ogledali razstavo, s katero so Danica Pernat, Janja Kogej in Franc Brenčič izvirno prikazali notranjost kmečke hiše in dvorišče. Ekspozate za razstavo so priskrbeli Franc Brenčič, Danica Pernat in Ivanka Marinič. Postavitev razstave jim je vzela kar cel teden časa in priznati moramo, da so se resnično potrudili.

Ob svoji 20 – letnici so podelili številna priznanja. Dobili so jih: PGD Destrnik, PGD Desenci, turistični podmladek JVIZ Destrnik – Trnovska vas – Vitomarci pod vodstvom mentorice Bojane Kolenko,

Utrinek iz razstave

Društvo upokojencev Destrnik – Sv. Urban, Društvo kmetič Destrnik, Lovsko društvo Destrnik, KORK Destrnik, Radio - Tednik Ptuj, zahvale pa so prejeli Soboslikarstvo Srečko Arnuš s. p., Umetno kovaštvo Graj, župan Franc Pukšič, Vitnarstvo Marinič in Radio City. Priznanja in zahvale sta podelila generalni sekretar Turistične zveze Slovenije Alojz Šoster in predsednik društva Ivan Zorec.

Župan Franc Pukšič pa je predsedniku podelil bronasto občinsko priznanje za uspešno zastopanje društva in občine navzven ter velik prispevek k turističnemu življenju in dogajanju v občini Destrnik, hkrati pa jim je izrekel čestitke ob jubileju.

Številnim čestitkam ob jubileju se pridružuje tudi uredništvo Občana, ki želi članom veliko plodnega in uspešnega dela še naprej.

Za društvo je bilo tega dne velikega pomena tudi odkritje njihovega zaščitnega znaka, ki ga je zasnoval Danilo Muršec, ki pravi: »Člani TD Destrnik so želeli za svoje društvo zaščitni znak, ki bi simboliziral njihovo delo, hkrati pa kraj in pokrajino, kjer živijo in delujejo. Ob tem naj bi bil prepoznaven tudi v širšem slovenskem prostoru. Ideja se je

ponujala sama in so jo člani društva tudi našli. Glede na to, da je Destrnik v osrčju Slovenskih goric, da je tu doma vinska trta in dobro vino, hkrati pa je farni patron sv. Urban, se je zaščitni znak kar ponujal. Zakaj grozd? Grozd simbolizira vse navedeno, saj je plod dela pridnih rok tukajšnjih ljudi, iz njega pa priteče mošt oziroma vino, ki je človekov spremljevalec v dobrem in slabem. Odenki zelene in

Srečko Arnuš pri ustvarjanju

rumene barve simbolizirajo vitalnost in svežino, hkrati pa so to tudi barve tukajšnje pokrajine.»

Znak je na fasado naslikal Srečko Arnuš, ki je zaslužen tudi za lep izgled notranjosti turističnega doma. S skupnimi močmi so zaščitni znak obiskovalcem odkrili predsednik Ivan Zorec, župan Franc Pukšič in tajnica društva Kristina Hauptman.

Kulturni program so popestrili godba na pihala pod vodstvom Marjana Rusa, ljudske pevke turističnega društva, Destniški oktet pod vodstvom Marije

Stöger in destniški folkloristi pod vodstvom Jelke Pšajd, ki so odple-

Podelitev bronastega občinskega priznanja

sali čindaro, mazurko in cekartanz.

Naenkrat je nekaj strašno počilo, da je vsakega obiskovalca kar malo pretreslo. Kaj pa to? Ja, zvok možnarjev vendar. Rudi Malek je napolnil svoje tri velikane in »to so ženske zobe pokazale, ko je vrezalo« kot pravi Jelka Pšajd v svojem članku, v katerem si lahko več preberete o pokanju z možnari.

Društvo je letos prvič izvedlo tudi razpis za najbolj urejene hiše, kmetije in poslovne objekte. Z odzivom na razpis so bili zadovoljni, saj so prejeli 11 prijav. Komisija v sestavi Ivan Zorec, Kristina

Predstavitve znaka društva

Hauptman, Katarina Pukšič, Zdenka Golub in Zofka Toplak iz TD Podlehnik so na osnovi ocenjevalnih kriterijev, da se mora hiša ali objekt skladati z okoljem, ocenjuje pa se tudi splošna urejenost, vzdrževanje in zasaditev okolice (poudarek je bil na preprostih domačih rožah), ohranjanje kulturne dediščine, odločila takole.

Priznanje za vzorno urejene hiše z okolico

1. mesto: Angela in Ivan Slukan, Zg. Velovlek 23A

- 2. mesto: Lizika in Janko Koren, Jiršovci 55A
- 3. mesto: Jožica in Branko Zelenko, Gomilci 8
- 4. mesto: Boža in Franc Meglič, Levanjci 2A
- 5. mesto: Jože Pšajd, Dolič 9

za vzorno urejene kmetije

- 1. mesto: kmetija Vajt-Petrič, Dolič 15
- 2. mesto: kmetija Dominko-Rodošek, Desenci 2
- 3. mesto: kmetija Marte in Franca Matjašič,

Levanjci 4

za vzorno urejene poslovne objekte

- 1. mesto: Turizem na vasi Lacko, Drstelja 21
- 2. mesto: Gumarsto Stajnko s. p., Drstelja 27A

za vzorno urejeno ustanovo

OŠ Destrnik.

Nataša Žžek
Foto: Kosi

VČERAJ IN DANES ENEGA KMETA IN KMETICE

»TO JE ŽUPNIK ZOB E POKAZAL, PA BABN'CE TUDI, KO JE POČILO! «

Streljanje oziroma pokanje z možnarji od velikonočnega četrтка do velikonočnega ponedeljka je v Jiršovcih navada že nekaj let. Na velikonočno soboto se zberejo mladi in stari možje na hribu pri Korenovih v Jiršovcih in pokajo z možnarji in železi. Popoldan k vaškemu križu pride tudi župnik požegnati velikonočne jedi in takrat je več ljudi na hribu kot pri križu. Pozneje se fantom in možem na hribu pridružijo še ženske, ki prinesejo velikonočni »nežegnani« žegen. Pokanje se navadno nadaljuje pozno v popoldan.

Za železa si pripravijo mešanico sladkorja, žvepla in kalikarata, sredstva za čiščenje blaga v tovarnah. Žveplo in sladkor (z veliko kalorijami) sta za vžig. Z napolnjenimi železi potem udarjajo ob kovinsko palico, ki ob udarcu počí. Mala železa, ki so jih včasih izdelovali, so vrtali ročno. Plin ne sme biti pretesen, ker grozno »cukne«, vrže iz rok. Potrebna je tudi zadosti zraka, da plini lahko izstopijo. Če je železo narejeno preveč tesno, klina sploh ne vrže ven in ti lahko zlomi roko. Rudek pravi, da so za izdelovanje dobrega železa že potrebne izkušnje, dolgoletne izkušnje. »Nažigali smo pri maši, po maši, doma. V petek smo tudi pokali, takrat utihnejo samo zvonovi.«

Drug način streljanja so možnarji v obliki topov. V možnar stresejo pünfer, črni smodnik. Ob vžigu iz možnara počí in se zakadi. Rudek strelja z možnarji že od dvanajstega leta. Prej je imel manjše, danes ima večje. Pravi, da so manjše možnare železa prehitela, zato so morali izdelati večje. Najmanjši ima 35 kilogramov, drugi 82, tretji 94, največji pa kar 135 kilogramov. Največjega sta s sovaščanom izdelala s pomočjo ptujskega privatnika, ki je dal material in stroje za vrtanje. Pravzaprav so to vaški možnarji, zanje pa skrbi Rudek; par dni pred veliko nočjo jih očisti, pregleda stanje osi, koles in vijakov. Treba jih je prebarvati, vstaviti druge vložke, ki jih uniči pritisk. Druk uniči tudi vijake. Pritisk vrže možnar tudi do pet metrov nazaj, uničijo se kolesa in osi.

Poudarek pri vsem delu je na varnosti, v času pokanja nihče ne sme hoditi pred možnarji. Ko se vrvi nategnejo in naložijo netilke, se vsi umaknejo in eden potegne. Potem počí in se zakadi. Ko so bili mladi, so si upali malce več, vedno pa so pazili na varnost; nikoli ni bilo nesreče. To je delo možkih, ženske poskrbijo za veseli del, za jedačo in pijačo.

Danes je za nakup smodnika potreben orožni list. Prej so streljali kar na črno, nekaj streliva se je po vojni še potikalo okrog: »Po vojni je b'lo totiga vruga še puno!« »Švercali« pa so ga tudi iz Avstrije tisti, ki so delali zunaj in so se ob praznikih vračali domov. V 135 kilogramski možnar gre ¾ smodnika.

Streljanje z železi, Jiršovci

»Meni karbit ne leži, z železi nimam veselja. Veseli me smodnik, to je užitek, ko slišiš pok in gredo odmevi sem in tja, pa nazaj, pa spet nazaj. Zadnjič so v Grajenščaki začeli mrcvariti pa pokati. Ker možnara ne moreš nabiti v trenutku, sem vzel 20 kilogramsko vrečo, pa kisik pa plin pa sem nafil pa tak vžgal, tu maš, pa sem jim dal kontra! Nekoč smo prav čakali, da smo kontra dajali. Pa tudi policija nas je preganjala, da smo šli ko hudiči po bregu. Kalikarat pa smo na črno prinašali iz tovarne, kjer so ga uporabljali za čiščenje blaga. To smo žgali s tem! To se je nažigalo s tistim ko satan! Z biciklom sem šel v Maribor iskat kalikarat, samo da smo pokali. Pred cerkvijo smo tudi nažigali. Eno leto se je maša že začela, manjša železa smo si za pas potlačili in jih prinesli v cerkev, jaz sem odprl vrata, Lujzek pa je udaril po kamnitih stopnicah. Mater, to je župnik zobe pokazal, pa babn'ce tudi, ko je počilo! Predlani smo blizu cerkve strelali. Imeli so mašo, v trg smo spustili 94 kilogramski možnar. To so ženske zobe pokazale, ko je vrezalo!«

Danes streljajo z možnarji in železi zato, ker so tako streljali tudi stari očetje. Velikonočno streljanje jim je prišlo že v navado, vsem vaščanom. Vasi Gomila in Jiršovci se veselijo velikonočnih praznikov; ko se zberejo, srečajo in med seboj tekmujejo v pokanju.

Jelka Pšajd

POVORKA IZ VASI JIRŠOVCI

Priprava na odhod

Letos najštevilnejše zastopana vas v povorki je bila vas Jiršovci. Od lanskega leta, ko so v povorki sodelovale 4 skupine, je bila letos leta bogatejša še za 3 skupine. Tako je bilo skupno predstavljenih naslednjih 7 skupin: kovačija s pranjem in ožemanjem umazanega perila; pintarstvo, puc mašina, žrmlje, luščenje koruze; peka kruha in krapcov; konjska vprega z obračalnim plugom; mletje in stiskanje jabolk – priprava tukle; jesenska opravila na deželi v Slovenskih gor-icah.

Skupaj je v povorki iz vasi sodelovalo 37 vaščanov. S tem so želeli vaščani Jiršovci s svojo številčno bogato prisotnostjo pomagati pri izvedbi kmečkega praznika, ob 20. obletnici Turističnega društva Destrnik, ki ga uspešno in prizadevno vodi predsednik Ivan Zorec. Pobudo za organizacijo povorke na kmečkem prazniku je podala predsednica vaškega odbora Jiršovci Irena Bauman. Poskrbela je za idejno zasnovo, koordinacijo med skupinami in uspešno izvedbo povorke.

Vaščani so med seboj dobro sodelovali in si pomagali. Združili so moči in se povezali v mešane skupine iz različnih delov vasi. Priprava vozov je potekala na različnih domačijah: pri Petriču, Lenartu, Krušiču, Potočniku, Povše-Veršiču in Kondradu Rojku. Najprej so med seboj izmenjali mnenja ter priskrbeli potrebni material. V soboto so pričeli s pripravami in jih nadaljevali v nedeljo dopoldan. Družilo jih je delo, veselje in pesem, hkrati pa so obujali spomine na stare kmečke običaje.

Na koncu velja zahvala nastopajočim v povorki in vsem ostalim, ki so pomagali pri pripravah in okrašanju vozov, saj so s tem pripomogli k zelo dobri predstavitvi kmečkih opravil.

Tako so vaščani Jiršovci dokazali, da znajo združiti moči in da jim

Povorka

Tako so se poveselili in nazdravili po končani povorki

skupinsko delo ni tuje. Druženje bodo ponovili na jesenskem pikniku, saj predsednica želi, da bi se vaščani med seboj čimveč družili in si medsebojno pomagali, saj velja pregovor: »V slogi je moč.

Renata Čuček

1. REGIJSKO SREČANJE DRUŠTEV MLADI GASILEC

Gasilska mladina ima v Sloveniji že dolgoletno tradicijo delovanja v prostovoljnih gasilskih društvih. To se zelo lepo vidi po številu mladih članov, saj je v društva vključenih okrog 30 tisoč mladih od 18. leta starosti.

Z namenom in željo širiti požarnovarnostno kulturo mladih je regijski svet gasilskih zvez Podravske regije v sodelovanju z Gasilsko zvezo Destrnik in Osnovno šolo Destrnik pripravil prvo regijsko srečanje društev Mladi gasilec iz osnovnih šol.

Srečanje je potekalo 14.9.2001 v prostorih

OŠ Destrnik. Vse sodelujoče sta pozdravila in tekmovalcem zaželela veliko sreče pri tekmovalcu ravnatelj OŠ Destrnik g. Drago Skurjeni in član sekretariata Mladinskega sveta GZS g. Anton Žampa.

Tekmovanja so se udeležili učenci OŠ Destrnik in učenci OŠ Hajdina. Ekipo sestavljajo po štiri tekmovalci. Delijo se na mlajše in starejše ekipe. Mlajšo skupino sestavljajo učenci od 2. do 4. razreda, starejšo pa učenci od 5. do 8. razreda osnovne šole. Učenci tekmujejo v vajah z vedrovko-zbijanje tarče, vezanju vozlov, metanju vrvi v krog, izbiri gasilnega aparata, preventivnem testu in prvi pomoči, ki zajema praktični del in pisanje testa. Vaje se točkujejo in so časovno omejene. Vsako ekipo lahko spremlja mentor-gasilec ali mentor-pedagog. Komisija je bila z rezultati tekmovalca zelo zadovoljna. Prvo mesto v kategoriji mlajša in starejša ekipa so zasedli učenci OŠ Destrnik, drugo pa učenci OŠ Hajdina. Prvovrščene ekipe so prejele pokal in priznanje, drugovrščena priznanje, vsak član tekmovalne ekipe pa srebrno kolajno. Prvovrščene ekipe se

udeležijo 21. srečanja društev Mladi gasilec, ki bo v Vojniku na temo: »Mladi v novem tisočletju«. Tam bodo dva dni.

Mladim in vsem sodelujočim so se zahvalili g. Anton Žampa, g. Drago Skurjeni, g. Alojz Vuk, predsednik regijskega sveta g. Franc Simeonov in predsednik Gasilske zveze Destrnik g. Janez Irgl. Poudarili so, da želijo v sodelovanje vključiti čim več mladih z namenom, da bi spoznali nevarnost požarov v vseh okoljih, znali uporabljati osnovno orodje za gašenje in reševanje, jih ustrezno motivirati in jim nuditi kvalitetne in sprejemljive programe. Hkrati pa učenci spoznavajo nove kraje in njihove običaje ter srečujejo svoje vrstnike iz vse Slovenije. Srečanje so omogočili JVIZ Destrnik-Trnovska vas, GZ Destrnik in Občina Destrnik.

Razšli smo se v spoznanju, da so organizatorji uspešno prebili led, z željo da se ponovno srečamo drugo leto ob boljši udeležbi.

Sabina Žampa

ZDRAVI SMO, KER SE V »GOMILCAH« KOPAMO!

Geografska lega in opis

Vas Gomilci leži v vzhodnem delu občine Destrnik, v katastrski občini (k. o.) Deseci. Po površini se uvršča med manjše vasi, saj meri približno 0.7 km² ali približno 70 ha, od tega je skoraj polovica pokrita z gozdovi. Sestavljata jo dva zaselka Zgornji in Spodnji Gomilci, ki ležita vsak na svojem grebenu. Ob vznožju grebenov se vijeta potoka, ki izvirata v sami vasi in se v njej tudi združita. Za desni potok je v nekaterih kartah zaslediti ime Gomilščica, levi pa je manjši pritok in ni zaslediti imena.

V domačem žargonu se vas izgovarja Gomilce. Po ustnem izročilu bi naj ime dobila po zdravilni rastlini gomilce (kamilica), kar bi lahko držalo, saj je še danes veliko rastišč te rastline. Pisnih dokazov za to seveda ni.

Danes je v vasi 14 gospodinjstev in 14 hišnih številk, s tem, da so nekatere številke, ki imajo še a, b... Skupno število prebivalcev je 54 in narašča z novimi rojstvi in priselitvami.

izsek geodetske karte z avionsko sliko kot podlago

Zgodovina in znamenitosti

Skozi zgodovino je vas Gomilci doživljala zanimive spremembe, ki danes žal tonejo v pozabo, pisana kronika pa ne obstaja. Že pregled bližnje zgodovine vasi, ki jo je mogoče zapisati po ustnih izročilih, nam pove, da je bilo življenje precej razgibano. Glede na ustno izročilo je možno, da navedeni podatki niso čisto točni, vendar je to edini vir, ki bi ga kazalo zapisati.

Starejši prebivalci vasi še se dobro spomnijo, da so se nekoč Zg. Gomilci imenovali tudi »Lipe«. Gremo v Lipe, je bila navada reči. Zakaj Lipe? Ob križišču v Zg. Gomilcih je nekoč stala kapela (danes na tem mestu stoji jekleni transformator), ki so jo v 60. letih prejšnjega stoletja, po naročilu tedanjega župnika Stanka Lorbeke, podrli. Ob kapeli levo in desno sta stali lipi, od katerih ena stoji še danes. Od tod ime v Lipah. Na kapeli je bila geodetska višinska in pozicijska merilna točka.

Obnovljen križ

Preko glavne ceste je bila gostilna imenovana »pri Pepci«, vendar je sodila že v vas Dolič. Lastnik gostilne se je pisal Klemenčič, potem pa so bili v tej hiši Horvatovi. Danes so ostale žal samo ruševine, ki lastnikom niso ravno v ponos.

Nasproti (v bližini križišča) stoji križ, za katerega ni znano, kdaj in zakaj je bil postavljen.

Na Reberjakovem, (danes Mohorič) Gomilci 14, je nekoč tudi bila gostilna imenovana »Colnarjeva gostilna«, o čemer še danes priča velik divji kostanj

ob cesti, ki je služil za senco živini, ko so bili gospodarji v gostilni. Nedaleč nazaj (od 50 do 100 let) je bila naseljenost vasi precej drugačna, tako po domačijah kot po priimkih. V tedanjih časih so se ljudje pretežno ukvarjali s kmetijstvom in so se lastniki zemlje nenehno spreminjali, nekatere domačije pa izginjale. V Gomilcih 6 je bila Stramičeva domačija (danes Arnuš), kjer je bila tudi kovačija. Spomnimo se, da je bil Stramič malo čudak, mrki kovač, ki smo se ga zelo bali. Govorilo se je, da je imel zase pripravljeno krsto, v kateri je sicer hranil fižol. V Gomilcih 7 je bila Simoničeva domačija, »Jazbečovi«, kjer je bil Simonič krojač in muzikant. Ustanovil je tudi godbo na pihala (»plehmuziko«), katere člani so bili iz bližnje in daljne okolice. Vzdevek »Jazbec« so dobili po očetu, ki je bil lovec in je na pročelju hleva (svisle) sušil jazbečeve kože. Trgovci, ki so potovali po glavni cesti na ptujske sejme, so rekli: »Dobimo se pri Jazbecu!« Iz te domačije izvira že četrti rod muzikantov (Simoniči). V Gomilcih 8 (danes Zelenko) sta bili še dve domačiji, Čehova in Muršcova (z vzdevkom Ludvikovi), ki jih danes ni več, zemlja pa je bila prodana domačiji Zelenko. Pred 15. leti so bili še vidni temelji, ko so zemljo planirali za njivo. Muršcova domačija je pogorela, vžgal pa jo je sin Anton na cvetno nedeljo v 30. letih prejšnjega st. »Ludvikov Tunek«, ki je umsko prizadet, še danes živi v zavodu Hrastovec. Ob cesti, kjer je nekoč stala kapela, je bila domačija Potočnik (Petrovo po domače), Gomilci 11, pozneje Cafuta. Danes na tem mestu stoji lopa, ki je last Zelenika. (Gomilci 13 - današnja gostilna). Ob današnji gostilni je stala Žanova domačija, pozneje Zelenkov vrh in na koncu Trojnarova domačija. Danes je ni več. To je bilo nekaj podatkov o bližnji zgodovini vasi, ki bo predvsem zanimiva za mlajši rod.

Omembe vredna pa je tudi stara zgodovinska znamenitost iz rimskih časov. Na severnem pobočju levega grebena v Sp. Gomilcih v gozdu je leta 1962 S. Pahič poskusno izkopal in našel gomilo, v kateri je žgan rimski grob (lit. Mojca Vomer-Gojkovič in Nataša Kolar, Archaeologia Poetovionensis, Pokrajinski muzej Ptuj, 1995, str. 52). Iz tega se da sklepati, da je področje vasi bilo naseljeno tudi v rimskih časih, torej že najmanj pred tisoč leti.

Vas domačih obrti

Vas Gomilci je bila, kot rečeno, ena najmanjših vasi. Zanimivo pa je, da so bili dve generaciji nazaj (1. polovica 20. st.), pri enajstih hišah od štirinajstih mojstri različnih domačih obrti, in sicer:

št.	obrt	ime
1	tesar 2x	Ignac in Franc Polič
4	kolar	Jože Brmež
5	zid. palir	Mihael Horvat
6	kovač	Franc Stramič
7	krojač	Franc Simonič
8	mesar	Franc Zelenko
9	čevljar 2x	Alojz in Ignac Brumen
11	mizar	Peter Potočnik
12	nožar, brusilec	Jože Kolarič
13	mizar	Vinko Trojnar
14	gostilničar	Colner

Podoba nekoč in danes

Še kakšnih 20 let nazaj je bilo videti, da bo vas Gomilci izumrla, vendar se je v poznejših letih razvoj zopet obrnil v pozitivno smer. Mladi so ostali doma ali so se priselili od drugod in obnovili ali zgradili hiše. Ceste so bile slabe in težko prevozne, zato se je vasi prijel tudi vzdevek »blatni Gomilci«.

Vaški odbornik, ki je skrbel za urejanje cest v vasi v tedanji KS, je bil v 60. letih Nacek Polič, za njim je to delo opravljal Vinko Roškar in potem Jože Pukšič. V tem obdobju so predvsem gramozirali ceste, gradili vodovode, cestne razsvetljave in izvedli prve telefonske priključke. V letu 1992 so bili izvedeni novi telefonski priključki, leta 1993 so asfaltirali prvo cesto v Zg. Gomilcih. Leta 1994 sem postal

Blagoslov obnovljenega križa

predsednik vaškega odbora Branko Zelenko. V letu 1996 smo izvedli fino preplastitev ceste v Zg. Gomilcih in grobo asfaltiranje ceste v Sp. Gomilcih, leta 1998 smo razširili in obnovili razsvetlavo v Zg. Gomilcih, leta 2000 in 2001 smo opremili oba zaselka z znaki z imeni zaselkov, s prometnimi tablam za označbo vasi Gomilci na regionalni cesti in ceste opremili s kantami z soljo za posip pozimi.

Označba vasi

V velikonočnem času, 14. aprila letos, smo imeli otvoritev obnovljenega križa, ki priča o skrbi za našo kulturno dediščino, daje vtis urejenosti mimovozečim in je tudi širšega pomena za videz kraja. Delo smo opravili vaščani s pomočjo ljudi iz vasi Svetinc in z denarno pomočjo občine. Glavna obnovitvena in restavratorska dela sta prostovoljno opravila vaščana iz Gomilc, Alojz Fric in Srečko Arnuš. Danes so asfaltirane skoraj vse ceste, ki povezujejo hiše v vasi. Prebivalstvo je pretežno delavsko, aktivnih pa je še nekaj manjših kmetij. Nekoč je bilo v vasi nekaj studencev, praviloma na večjih kmetijah, drugi pa so hodili po vodo k tem ali pa v »grabo«. V grabah so bili namreč izviri s pitno vodo. V vasi sta bila dva izvira. Danes ima vsako gospodinjstvo priključek ali pa možnost priključka »mestnega« vodovoda. Praktično vsaka hiša ima priključek za telefon in kabelsko televizijo, s tem pa možnost priključitve na internet. Lahko rečemo, da je komunalna in informacijska infrastruktura na visokem nivoju.

Generalka za povorko

Zavedamo se, da je prišel čas za ureditev in izboljšanje videza naše okolice. Iz dneva v dan lahko opazamo, predvsem pa tuji obiskovalci, da se okolice hiš vedno bolj urejene: okna in balkone krasijo cvetlice - delo naših deklet in gospodinj, pokošene so grive in škarpe

Občan - 25. september 2001

in še lahko opazimo napredek.

V kmečkem prazniku in 20. obletnici TD Destrnik je sodelovala domala cela vas, nekateri pri pripravi točke Kmečka opravila v »prostem« času za nastop v povorki, drugi pa so nastopali.

Trudimo se, da bi bili vaščani složni, ker vemo, da bomo to, kar nam še manjka, ustvarili le s skupnimi močmi. Složni smo lahko le, če se dovolj poznamo in smo si dovolj »blizu«.

Vaški piknik 2001

Zato vsako leto organiziramo vaški piknik, na katerem si povemo vse, kar nas je skozi leto težilo ali veselilo, pa tudi spoznavamo novorojene ali priseljene vaščane, skratka služi nam za izboljšanje odnosov med nami in dvigovanje motivacije za skupne akcije. Veliko akcij, ki smo jih izvajali, je pokazalo, da so uspele, če smo dobro sodelovali. Še vedno velja – v slogi je moč.

Seveda ne bi bili Gomilci prava vas, če ne bi imeli gostilne - Bar Zelenik. Služi nam za dušo in telo v »hudi« trenutkih, predvsem pa za vir takšnih in drugačnih informacij. To je pa tudi skoraj edina stvar, ki je enaka nekoč in danes.

Pogled v prihodnost

To, da smo veliko postorili, še ne pomeni, da smo zadovoljni. V prihodnje želimo še izboljšati pogoje za življenje vaščanov. Preko vaškega odbora in v sodelovanju z občino planiramo še asfaltiranje ceste in ureditev razsvetljave v Sp. Gomilcih, ureditev avtobusnih postajališč itd. Dolgoročno pričakujemo ureditev plinifikacije in kanalizacije, kar je tudi v razvojnih planih občine.

V prihodnje si želimo, postati še složnejši vaščani, to prenašati na mladi rod in s tem zagotoviti sebi in potomcem prijetno in gotovo prihodnost.

Branko Zelenko in
Srečko Roškar

Kam po pomoč?

Pomoč družinam, otrokom in starejšim
Ljubljana, tel.: (01) 439-21-50
Maribor, tel.: (02) 252-26-97
Koper, tel.: (05) 33-00-253

forum.karitas.si
(nasveti strokovnjakov)

Pomoč materam in ženskam - žrtvam nasilja
Ljubljana, tel.: (01) 366-77-21
Solkani, tel.: (05) 33-00-254

Pomoč zasvojenim
Ljubljana, tel.: (01) 548-02-85
505 080 1221

V imenu prejemnikov pomoči se Vam zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi darovalcem akcije Dobrota opogumlja, ki ste v letu 2000 za ljudi v stiski prispevali 24 milijonov SIT.

Vabimo Vas, da tudi letos sodelujete po svojih močeh. Zbrana sredstva bodo namenjena pomoči družinam, otrokom, starejšim, zasvojenim, materam v stiski in ženskam - žrtvam nasilja.

Če želite, lahko svojemu daru določite natančen namen.

Prilijete znesku, ki ga darujete še 1, 2, 5 ali 4 tolarje po vaši izbiri.
Na primer, da slette darovati 3000 SIT.
Če znesku dodate še 1, 2, 5 ali 4 tolarje, s tem določite natančen namen nakazila:

3001 SIT: Pomoč družinam in otrokom
3002 SIT: Pomoč starejšim
3003 SIT: Pomoč zasvojenim
3004 SIT: Pomoč materam in ženskam - žrtvam nasilja

Karitas+
www.karitas.si
tel.: (01) 23 23 186

HURA ŠOLA SE JE ZAČELA!

Za osnovnošolce in srednješolce so se odprla šolska vrata; študentom se odpro v oktobru. Začel se je čas veselja pa tudi čas skrbi. Skrb predvsem za starše, ki niso navdušeni nad "brezplačno" šolo, pa tudi za študente, ki niso dobili študijskega mesta ali sobe v "beli" in dragi Ljubljani. Nered je tudi pri prodaji učbenikov – lahko da ste kupili že zastarele, njihova visoka cena pa vas je verjetno dodatno vznemirila.

K tem nevšečnostim je svoje dodala še vlada – konkretno ministrica za šolstvo, ki je z zadnjim razpisom znižala subvencije za študente, nastanjene pri zasebnikih (iz 9.000 tolarjev na 3.000 tolarjev). Da, pravilno ste prebrali. Po tej spremembi se bo malokateri od študentov odločil za subvencioniranje (morda je bil to celo namen ukrepa), saj je znano, da z uradno pogodbo stanodajalci dodajo k ceni še "dodatek" za plačilo dohodnine. O teh novostih javna občila niso poročala, čeprav sem to jasno povedal na tiskovni konferenci. Če bi takšen ukrep uvedla Bajukova vlada, bi se zagotovo znašel v medijskem linču.

Novih študentskih domov ne gradijo; še več. Letos bo na razpolago še manj postelj zaradi adaptacij, ki niso zaključene, kar napoveduje

še večjo stisko študentov.

V SDS smo predlagali, da subvencije ostanejo (že zaradi inflacije) vsaj na lanski ravni, da bi neizkoriščene dijaške domove spremenili v študentske in da bi decentralizirali šolstvo tako, da bi posamezne šole približali kraju bivališča študentov. Treba je pospešiti tudi zasebno konkurenco. Liberalna vlada se na naše predloge ne odziva.

Šolanje in omika je tisto, kar ima največjo ceno in pomeni doto za vsakega. To je področje, v katerega mora vlagati vsaka država. Tujce boste že našli za vlaganje v industrijo, infrastrukturo in še kaj, v šolanje pa zelo težko. Z uvajanjem šolnin, omejitvami vpisa, dragimi prevozi in ukinjanjem štipendij si žagamo lastno vejo razvoja. V bistvu pa ustvarjamo tudi nepravilno družbo že v izhodišču. Na to bi morali biti še posebej pozorni.

Prvošolcem želim uspešen vstop v šolo, staršem veliko potrpljenja in poguma, ostalim pa bogato jesen.

Franc Pukšič, poslanec DZ

OCENA ŠKODE PO NEURJIH S TOČO V LETU 2001

V toči, ki je pustošila po naši občini 3. in 28. junija 2001, so bile prizadete naslednje vasi: Ločki Vrh, del naselja Svetinci, Desenci, del

Obrazec 1

NEURJA S TOČO 2001 - OBČINA ZBIRNIK

Zbirnik škode po dejavnostih zaradi škode v letu 2001

OBČINA	DESTRIK
Datum in vrsta dogodka:	3. IN 28.6.2001 - TOČA

OCENA ŠKODE v SIT

1. INFRASTRUKTURA	Skupaj	117.640,00
lokalne ceste		64 500,00
javne poti		53 140,00
nekategorizirane ceste		

2. OBJEKTI	Skupaj	2.908 000,00
stanovanjski		218.753,00
javni - poslovni		
gospodarski objekti		2.659 247,00

3. KMETIJSTVO	Skupaj	6.382 589,91
trajni nasadi		3.585 793,44
zelenjava		0,00
poljščine		2.796 796,47

OBČINA SKUPAJ	9.408.229,91
---------------	--------------

naselja Levanjci, Gomila in Strmec.

V skladu z navodili, ki jih je poslalo Ministrstvo za okolje in prostor za pripravo končnega poročila o oceni škode povzročene z neurji s točo v letu 2001, je komisija opravila ogled že 2.7.2001. (Komisija za elementarne nesreče je bila imenovana na podlagi 30. člena Zakona o lokalni samoupravi in 65. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Destrič na 4. redni seji občinskega sveta, ki je bila 31.3.1999).

Komisija je pri ogledu ugotovila, da se škoda v posameznih delih vasi razlikuje (od primera do primera) in da so posebno škodo utrpeli vinogradi in sadovnjaki ter poljščine.

Vloge za prijavo škode so občani prijavili na posebnih obrazcih, ki so jih oddali v sprejemni pisarni Občine Destrič.

Komisija je vse oddane vloge obravnavala 23.08.2001 in je pri ocenitvi upoštevala Navodila za oceno škode po neurjih s točo v letu 2001.

Predmet cenitve je bila direktna oziroma neposredna škoda na poškodovani cestni infrastrukturi, poškodovanih objektih in škoda nastala na področju kmetijstva.

Naloga komisije je bila:

- preveriti resničnost podatkov o površinah, lastništvu oziroma najemu površin ter pričakovanem pridelku,
- uskladitev prijavljene stopnje poškodovanosti z dejansko ugotovljeno,
- ocenitev škode le na površinah, ki so večje od 0,1 ha in je stopnja poškodovanosti večja kot 30%.

Vse vloge, ki so ustrezale predpisanim zahtevam, je občina 14.09.2001 oddala na Ministrstvo za okolje in prostor.

Metka Kajzer

O AKTIVNOSTIH OBČINE

Minili so dnevi poletnih počitniških dni in zakorakali smo v jesenski čas, zato se mi zdi pomembno, da se ponovno oglasim v Občanu.

V prejšnji številki Občana ste zasledili, da je Občinski svet Občine Destrnik na zadnji seji pred počitnicami sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Destrnik, ki mnogim daje možnost gradnje na zeleni lokaciji, žal pa želje nekaterih niso bile uresničene. Seveda bo občina za te vloge ponovno poskušala pridobiti soglasja resornih ministrstev in jih uvrstiti v gradbena območja.

Kljub temu, da je bil čas počitnic je občinska uprava vodila aktivnosti, na podlagi katerih se bodo lahko začela izvajati dela v večjem obsegu tudi na terenu. V ta namen je bil v poletnem času izveden javni razpis za izbiro izvajalca del rekonstrukcij javnih poti v občini. Tako se bodo po izvedeni izbiri izvajalca del pričela dela rekonstrukcije javne poti v vaseh Janežovci, Vintarovci in Destrnik. Upamo, da se bodo začela izvajati dela obnove mostu na potoku Rogoznica v Jiršovcih. V ta namen so si most ogledali tudi predstavniki ministrstva za gospodarstvo. V sklopu teh del bodo izvedena tudi nekatera druga dela (čiščenje jarkov, popravila bankin, popravila asfaltov, popravila muld in ipd). Seveda se bodo dela izvajala v višini sredstev, ki bodo na razpolago v občinskem proračunu. Ne smemo namreč pozabiti, da še vedno vračamo najeta sredstva za investicijo gradnje OŠ in vrtca.

Žal pa moram tudi povedati, da na razpisu ministrstva za gospodarstvo nismo uspeli s

projektom rekonstrukcije ceste v Svetincih in izgradnje mostu preko Pesnice, saj bi pri tem morale sodelovati vse tri občine: Destrnik, Sv. Andraž v Slov. goricah in Juršinci. Glede na to, da občina Sv. Andraž v Slov. goricah ni bila pripravljena sodelovati, občina Destrnik ni mogla zagotoviti ustreznih dovoljenj (večji del predvidene trase poteka po območju občine Sv. Andraž v Slov. goricah), je komisija pri ministrstvu za gospodarstvo projekt zavrnila kot nepopoln.

Da bi lahko prej omenjene investicije izvedli, se je občina Destrnik prijavila na razpis ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje infrastrukture na demografsko ogroženem področju za leto 2001, vendar še ni prejela nobenih sredstev, tista ki pa so odobrena, pa so običajno nakazana konec leta.

Omeniti moram, da država vsako leto namenja manj sredstev za demografsko ogrožena območja. Tako sta v letu 2000 bili za ta namen v državnem proračunu planirani 2 milijardi SIT, v proračunu za leto 2001 pa je planiranih samo 900 mio SIT. Ministrstvo za kmetijstvo v letu 2001 za gradnjo kmetijske infrastrukture in sofinanciranje kmetijstva v občinah ni namenilo nobenih sredstev, Občina Destrnik pa je v planu proračuna za leto 2001 te prihodke planirala. Zato bo na strani prihodkov izpad več milijonov. Da pa se bodo planirane investicije lahko izvajale, bo moral občinski svet občine Destrnik verjetno izvesti praznoreditev planirane porabe oziroma kako drugače pokriti omenjeni primanjkljaj prihodkov.

Druga pomembna stvar, ki se je v občini zaključila je izgradnja KKS (kabelsko-komunikacijskega sistema). V tem trenutku se aktivno pogajamo o priključitvi gospodinjstev na KKS in o pripravi lokalnega programa, s katerim bi vas lahko zelo hitro obveščali o pomembnih stvareh. Da bomo lahko izvajali tudi to, pa je treba pridobiti izvajalca lokalnega programa in materialna sredstva. Pomembno za današnji čas pa je, da omogočimo občanom uporabo interneta preko kabelskega sistema. Vsega tega pa do trenutka, ko sestavljam ta članek s podjetjem Telekom še nismo uspeli uskladiti. Upam, da pa bodo tudi te stvari urejene do izida Občana in bomo lahko ponudbo za priključitev priložili že tej številki. Seveda se je že sedaj možno priključiti na sistem, vendar vam v tem trenutku ne nudi nič več kot spremljanje 42 satelitskih tv in več radijskih programov, kar pa ni smisel kabelsko-komunikacijskega sistema.

Eden od projektov, ki ste jih že opazili je tudi postavitve simbolov občine na vseh glavnih vstopnih točkah, tako da postane občina navzven čim bolj prepoznavna.

Ne glede na vse to pa v občinski upravi že pripravljamo osnutek proračuna za leto 2002, tako da bi ga lahko sprejeli še v tem letu.

Na kratko sem vam opisal delo in aktivnosti, ki jih je občina izvajala v tem času oziroma jih še bo v tem letu.

*Direktor občinske uprave
Miran Čeh*

DODATKI K ŽIVILOM

V uredništvo Občana smo prejeli izsledke Klinike za pediatrično onkologijo iz Düsseldorfa, ki opozarja na dodatke živilom, ki so lahko zdravju škodljivi.

1. Sumljive snovi: E 125,141,150,153,171,172,173,240,241,477

2. Nevarni dodatki: E 102,110,120,124

3. Zdravju škodljivi:

- črevesne motnje: E 220,221,224,232;

- prebavne motnje: E 338,339,340,341,450,461,463,465,466

in E 407 (v pakiranih sladoleidih);

- kožna obolenja: E 230,231,232,233;

- uničuje vitamin B 12: E 200;

- zvišuje holesterol: E 320,321;

- draži živce: E 311,312;

- vnetje ustne votline: E 330 – povzročča raka (nahaja se v: limoninem Schweppesu, gorčici, nekaterih gaziranih brezalkoholnih pijačah, mesu rakov, nekaterih sirih, margarinu Rama in gobah v konzervi).

4. Dodatki, ki povzročajo raka: E 131,142, 210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 239.

Izsledki raziskave posebej opozarjajo na dodatek E123, ki je zelo strupen in je v Združenih državah Amerike prepovedan. Zato bodite pozorni na naslednje proizvode:

- E123 in E110 v gumijastih in čokoladnih bombonih TREETS, SMAR-

TIES, HARIBO, pudingih s smetano v plastičnih posodicah, zmrznjenih ribah IGLO, smetani za kuhanje CREME-FRAICHE, topljenih sirih za mazanje, vanilijevem puding.

- E102 in E110 v pripravljenih omakah vseh vrst.

Previdnost ni nikoli odveč!

PREJELI SMO

Sicer nisem članica TD Destrnik, a me vseeno moti, da je društvo, ki deluje že 20 let, dobilo le bronasto občinsko priznanje, Telekom, ki je plačan za usako delo (krajani kar precej prispevamo), pa je dobil zlato priznanje.

Društvo je prisotno na vseh prireditvah v občini in okolici, predstavlja nas po Sloveniji in izven njenih meja.

Na dan prireditve ob občinskem prazniku je društvo dobilo srebrno priznanje v Kamnici pri Mariboru, ki jim ga je podelilo TD Sv. Urban nad Kamnico.

Škoda, da še vedno velja, da nas bolj in prej cenijo drugod kot doma.

Krajanka

NEKAJ PODATKOV O PREBIVALSTVU NAŠE OBČINE

Podatki o številu in sestavi prebivalstva so pomembni za načrtovanje dela večine dejavnosti v občini: za delo občinske uprave, za načrtovanje obsega programov osnovne šole, za zdravstveno dejavnost in podobno. V prispevku prikazujem nekaj podatkov, ki bodo verjetno zanimivi tudi za naše občane. Gre za zadnje dostopne podatke (za leto 2000).

30.6.2000 je imela občina Destrnik 2.560 prebivalcev, kar jo uvršča med srednje velike občine v Sloveniji. Sosednji občini imata manjše število prebivalcev in sicer: občina Trnovska vas 1.293 in Sv. Andraž 1.287. Na območju bivše skupne občine Ptuj živi 69.913 prebivalcev. V naši občini je 1.240 moških in 1.320 žensk. Na tisoč žensk pride torej 939 moških, kar je podobno slovenskemu povprečju. V občini Trnovska vas je 1.036 moških na 1.000 žensk, v občini Sv. Andraž pa 959. V bivši skupni občini Ptuj je številka podobna: 954. V regiji Maribor jih je 944 in v celotni Sloveniji 940. Največ moških na 1.000 žensk živi v občini Osilnica na Kočevskem: 1.152, najmanj pa v Ljubljani: 812.

Če razdelimo prebivalstvo občine v značilne starostne skupine, ugotovimo, da se prebivalstvo stara in da je število ljudi starih 50 in več let že večje od števila otrok in šolarjev do 14. leta. Zato lahko prebivalstvo naše občine štejemo za staro in za prebivalstvo s premajhnim podmladkom. Podatki do sledeči: 405 otrok od 0 do 14. leta, 1.415 občanov starih od 15 do 49 let in 740 občanov starih 50 in več let. Podobni podatki veljajo tudi za ostale občine v bivši skupni občini Ptuj.

Število predšolskih otrok (0-6 let) je 169, od tega je bilo leta 2000 še 18 otrok do enega leta starosti. Število šoloobveznih otrok in mladine do 18. leta je 560. 1.681 občanov sodi v skupino aktivnega prebivalstva starega med 19 do 64 let. Občanov starejših od 64 let je 319. Število občanov starih 75 in več let je 109, nad 90 let so štirje in nobeden nad 100 let.

Povprečna starost občanov je 37,2 leti. V občini Trnovska vas 36,2, v občini Sv. Andraž pa 35,6 let. V bivši skupni občini Ptuj je povprečna starost 37,7 let, v mariborski regiji 39,0 let, v celotni Sloveniji pa 38,4 let. Največja povprečna starost občanov v Sloveniji je v občini Kostel na Kočevskem: 47,8 let, najmanjša pa v občini Moravče: 34,8 let.

Glede na povprečno starost je občina Destrnik v slovenskem povprečju. Vendar nas to ne sme zadovoljiti, ker so podatki o staranju prebivalstva za celotno Slovenijo zelo neugodni. Tudi v naši občini je število otrok že premalo in je bistveno manjše od števila občanov starejših od 50 let.

V vseh krajih v Sloveniji je povprečna starost žensk večja od povprečne starosti moških. V naši občini je povprečna starost žensk 38,6, povprečna starost moških pa 35,7 let. Zato je tudi pričakovano trajanje življenja ob rojstvu (število let, ki jih lahko pričakuje novorojenček) za deklice večje kot za fantke. Podatki za mariborsko regijo so sledeči: 77,7 let za deklice in 70,0 let za fantke. Ženske živijo v povprečju več kot pet let dlje kot moški.

Občina Destrnik obsega 34,4 km², kar pomeni, da je gostota prebivalstva 73,7 prebivalca na km². V občini Trnovska vas je zaradi velikih kmetijskih površin v dolini Pesnice gostota prebivalstva 55,9, v Sv. Andražu 71,7, v bivši skupni občini Ptuj pa predvsem zaradi mesta Ptuj 106,8. V mariborski regiji je gostota 147,3 v celotni Sloveniji pa 98,0. Najmanjša gostota prebivalcev v Sloveniji je v občini Solčava pri Mozirju: 5,5, največja pa po pričakovanju v Ljubljani: 985,5 prebivalcev na km².

Prebivalstvo občine Destrnik se torej stara. Zaradi tega lahko pričakujemo povečanje števila starejših ljudi, ki bodo potrebovali pomoč pri vsakodnevni negi, kar bo v prihodnosti pomenilo večje obremenitve zdravstvene in socialne službe.

Problem našega počasnega izumiranja lahko rešijo mlade družine z odločanjem za večje število otrok. Če bi se odločale za dva otroka, bi uspeli ohraniti sedanje, sicer neugodno stanje. Družine s tremi ali več otroki omogočajo normalno obnavljanje in rast prebivalstva. Prizadevati bi si morali, da bi jih bilo čim več. Svojo vlogo v ustvarjanju boljših pogojev za mlade družine morajo odigrati predvsem država in občine.

Vir podatkov: Banka statističnih podatkov, Statistični urad Republike Slovenije.

Franc ŠUTA, dr. med.

Rezultati ogleda prejemnikov sredstev namenjenih proti zaraščanju kmetijskih zemljišč

1. Splošno:

Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem (v nadaljnjem besedilu: ODBOR) je na svoji 16. redni seji 21.06.2001 med drugim opravil tudi terenski obisk pri prejemnikih občinskih sredstev po razpisih za urejanje kmetijskih zemljišč.

Na 17. redni seji 11.07.2001 je odbor ugotovil, da so se podatki, ki jih je odbor prejel od Kmetijsko svetovalne službe Ptuj, in dejanski podatki razlikovali, kar je povzročilo neupravičen sum preveč izkoriščenih sredstev.

2. Pregled osnovnih podatkov iz evidenc občine:

a) Seznam prejemnikov sredstev za čiščenje kmetijskih zemljišč (za sadilna mesta) v letu 2000:

	podat. svet. službe	dejansko št. sad. m.
01. FRANC LACKO, Drstelja 21	4.000 sadilnih mest	3.600 sadilnih mest
02. JANEZ KOČMUT, Strmec pri Destrniku 3	1.000 sadilnih mest	1.000 sadilnih mest
03. FRANC ANŽEL, Placar 43	400 sadilnih mest	400 sadilnih mest
04. STANKO ZAGORŠEK, Drstelja 23	100 sadilnih mest	470 sadilnih mest
05. ALEKSANDER CEBEK, Placar 69	1.000 sadilnih mest	1.000 sadilnih mest
06. MARIJA BOMBEBEK, Placar 51	700 sadilnih mest	700 sadilnih mest
07. JOŽE MOHORIČ, Levanjci 1a	700 sadilnih mest	810 sadilnih mest

08. MARJAN LOVREC, Jiršovci 24	4.500 sadilnih mest	4.500 sadilnih mest
09. STANKO MAHORIČ, Svetinci 16	200 sadilnih mest	220 sadilnih mest
10. JOŽE POHARIČ, Janežovci 16	0 200 sadilnih mest	S K U P A J 12.600 sadilnih mest
		12.900 sadilnih mest.

Upravičenci so prejeli sredstva za 12.900 sadilnih mest. Odbor je ugotovil, da je število sadilnih mest enako številu, ki je bilo osnova za izračun finančnih sredstev.

b) Seznam prijavljenih za čiščenje kmetijskih zemljišč (za sadilna mesta) v letu 2001:

01. MARJAN LOVREC, Jiršovci 24	11.200 sadilnih mest
02. STANKO MAHORIČ, Svetinci 16	240 sadilnih mest
03. ALBIN MURKO, Janežovski Vrh 47	2.100 sadilnih mest
04. ALOJZIJA RITONJA, Vintarovci 10	7.000 sadilnih mest
	S K U P A J 20.540 sadilnih mest.

Vloženi zahtevki in dejansko stanje na terenu se ujemajo.

2. Ugotovitve:

Čiščenje kmetijskih zemljišč v letih 2000 in 2001:

Odbor ugotavlja, da so prosilci zemljišča uredili in na njih posadili vinsko trto. Tako je cca. 7 ha kmetijskih zemljišč lepo urejenih in bodo v prihodnjih letih enajstim lastnikom dajala dodaten dohodek.

AK

VSE IZ NARAVE

Kadar greš na sprehod ali preživljaš počitnice ob morju, lahko najdeš marsikaj zanimivega: naplavljen les in palice nenavadnih oblik, neobičajne kamenčke in školjke, liste, semena in druge podobne reči. Z malo domišljije jih lahko mimogrede spremeniš v najrazličnejše igračke in modelčke. Tako lahko izdeláš smešne obraze, zvijajoče se kače, čolničke in voziček.

Potrebujes: plakatne barve, čopič, glino za oblikovanje, močno lepilo v tubi z ozko odprtino, ptičja peresa, školjčne lupine in polžje hišice, vrstico, kamenčke, smrekove, borove in macesnove storže, liste vedno zelenih rastlin, zanimive palice, veje in naplavljen les.

Smešen obraz

Poišči ploščat kos lesa in prilepi nanj kamenčke, storže ali školjke, tako da oblikuješ obraz. Za lase lahko uporabiš peresa ali vrstico.

Zvijajoča se kača

Poišči zvito vejo in prosi koga od odraslih, da ti obrusi ostre dele. Nato s čopičem nariši oči in usta ter kačje proge, da bo kača videti kot prava.

Čolniček iz polžje hišice

V hišice prilepi koščke glin. Liste natakni na palčke, to bodo jadra. Palčke zapiči v glino.

*Vir: Imenitna knjiga za deževne dni
Simona Koletnik*

MOJE POČITNICE

Že na začetku počitnic sem pogrešala šolo. Nismo šli na morje, zato mi je ati kupil veliki bazen. Bazena sem se zelo razveselila. Veliko sem plavala. Ko pa sem se naveličala plavati, sem se šla igrat. Nabirala sem rože in lovila metulje. Z mamico sva velikokrat šli na

Ptuj v knjižnico in tam sem si sposodila veliko knjig. Ko je bila najhujša vročina, sem v svoji sobi brala knjige. Med počitnicami sem se učila tudi jahati. Nekega dne mi je ati rekel, naj si oblečem jahalne hlače. Potem je osedlal konja Samsona. To je lep rjav konj. Na glavi pa ima belo liso. Ko sva prišla v manežo, me je dal na Samsona. Na začetku me je bilo strah, potem pa me je strah minil. Mami pa me je slikala. Bila sem zelo vesela, da lahko jaham. Počitnice so bile predolge, zdaj pa sem zelo vesela, ker se je začela šola.

Petra Kramberger 2. b

Občan - 25. september 2001

OGLAS

Hitro in ugodno posredujemo in urejamo kredite na osnovi hipoteke, lizinga, OD in pokojnine – tudi za zaposlene pri d.o.o. in brez poroka.

Tel.: 031 615 825

TURNIR V STRELJANJU NA GLINASTE GOLOBE

V nedeljo, 15.07.2001 je Lovska družina Destrnik organizirala turnir v streljanju na glinaste golobe. Sodelovalo je 14 ekip. Na turnirju je bilo odlično vzdušje, prijatelji lovci so se družili v prijetni senci ob lovskem domu. Prireditev je obiskal tudi g. Franc Pukšič – župan in poslanec v Državnem zboru.

Rezultati turnirja:

POSEBNA NAGRADA

1. mesto (50.000,00 SIT): MIŠO RAKUŠA
2. mesto (30.000,00 SIT): FRANC KOVAČ
3. mesto (15.000,00 SIT): BOŠTJAN PETROVIČ

EKIPNO POKALNO »TRAP«

1. mesto: SD VELKA
2. mesto: LD CIRKULANE
3. mesto: LD VOLIČINA

POKALNO »TRAP« POSAMEZNO

1. mesto: MIŠO RAKUŠA
2. mesto: BOJAN RAKUŠA
3. mesto: BOJAN PETROVIČ

POKALNO »LOVSKI STAV« POSAMEZNO

1. mesto: BOJAN PETROVIČ
2. mesto: MIRKO KARDINAR
3. mesto: MARTINČIČ

*Lovska družina »Zelena bratovščina« Destrnik
Zapisal: Anton Sever*

*Gorje, brez tebe bo še tisoč
let svetela roža in mladil se
svet, a kdor na skrivoma ti je
srce poznal, obiskal bo gomilo,
ker večno boš spal.*

(S. Makarovič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta,
tasta in dedka

STANISLAVA KLANEČKA
iz Trnovskega Vrha 38

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, ter darovali cvetje, sveče in svete maše. Hvala za pisno in ustno izrečena sožalja, tople besede in podporo ter kakršnokoli pomoč v teh težkih dneh slovesa od pokojnika. Zahvaljujemo se g. župniku Mihaelu Valdhuberju za lepo opravljen obred. Hvala govorniku g. Vurcerju za besede slovesa ter pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala prijateljem, sodelovcem in sosedom iz Avstrije. Iskreno se zahvaljujemo sosedovima Frasovima in Dušanu Muršču za takojšnjo pomoč. Hvala tudi gostišču Svenšek za pisno izrečeno sožalje. Posebna hvala pogrebnemu podjetju Jančič iz Lenarta ter njihovemu govorniku g. Zvonku Zorcu za čustveno izrečene besede. Hvala tudi za lepo odigrano tišino. Vsem še enkrat iskreno hvala.

**Žaljuči žena Marija, sin Franci z ženo Doris
ter vnuka Dejan in Rebeka.**

LETOS PRVI ODDELEK DEVETLETKE

Učenci prvega razreda devetletke pri podaljšanem bivanju

Poletje je za nami, počitnice so minile in spet bo treba s torbico na rami vsako jutro v šolo z avtobusom ali peš. Nekateri so se počitnic že naveličili in so to z veseljem storili, drugi, predvsem prvošolčki, so to storili z merico strahu pred veliko stavbo pod topoli.

3. september je bil za vse prvi šolski dan. Prvošolčki so spoznali, da šola ni noben bav bav, in da je pravzaprav kar zanimivo zakorakati vanjo, nekateri so ugotovili, da je boljše v šoli kot v vrtcu.

V JVIZ Destrnik – Trnovska vas - Vitomarci so s programom devetletnega šolanja pričeli v prvih razredih na področju celotnega zavoda in v sedmem razredu na matični šoli, kjer sta dva oddelka s 44 učenci.

V OŠ Destrnik je v prvem razredu devetletke 28 otrok. Na ministrstvu za šolstvo imajo vlogo za odobritev dveh oddelkov, saj je z 28 učenci v razredu kar težko skoncentrirano delati. Poučujeta jih Alenka Ferik in Iztok Hrastar, ki ima tudi jutranje varstvo. Z jutranjim varstvom pričnejo ob 5.15 uri in traja do 8.00 ure, ko se prične pouk. Po pouku vodi vzgojiteljica Marjeta Petrovič oddelek podaljšanega bivanja, ki traja do 16.00 ure. V jutranje varstvo je vključenih 15 učencev, v oddelek podaljšanega bivanja pa 20.

Utrinek iz vrta

V prvi razred osemletke je vpisanih 19 učencev, ki imajo prav tako organizirano podaljšano bivanje, v katerem je 23 učencev (od prvega do četrtega razreda).

Po enem letu delovanja je zaživel tudi kombiniran oddelek vrta, ki ga obiskuje 19 otrok v starosti od 1 – 5 let. Vodi ga vzgojiteljica Majda Kunčnik, ki ji je delo vzgojiteljice v resnično zadovoljstvo in veselje. Pri delu ji pomagata pomočnici Lidija Anzelc in Tamara Urbanija.

Skupno obiskuje OŠ Destrnik (vključno z vrtcem) 280 otrok.

Z devetletko so pričeli tudi v podružničnih šolah, kjer je v Trnovski vasi v prvi razred vpisanih 14 učencev (na šoli je skupno 93 učencev) in v Vitomarcih, kjer je v prvem razredu devetletke 17 učencev (skupno pa 86).

Z začetkom šolskega leta velja opozorilo tudi vsem udeležencem v prometu, da predvsem na območjih šol vozijo strpno in po predpisih. Število otrok udeleženih v prometnih nesrečah je vsako leto preveliko. Razmislite, vozite previdno in ne bodite vi tisti, ki boste prekinili ali spremenili otroško razigranost.

Učencem želim veliko znanja, uspešno šolanje in veliko "petk".

Nataša Žižek

SLOVENJEGORIŠKI VELIKAN

Jesen se bo pokazala v vsej svoji lepoti – listje se bo obarvalo v čudovite jesenske barve, grozdje je vsak dan bolj sladko in nas vabi na trgatve. Predpriprava trgatve je prav gotovo tudi postavitve klopoteca, saj poskrbimo, da grozdja ne pozobljejo škorci.

Sredi avgusta so vaščani Spodnjega in Zgornjega Velovleka na Pihlerjevem griču postavili "škorcem v svarilo" doslej največji klopotec. Z delom so pričeli že v soboto, saj je bilo treba postaviti trden temelj (zanj so porabili 4 m³ betona). Pobudnik in glavni izdelovalec je gospodar, na čigar griču klopotec stoji, to je Franc Pihler, pomagali pa so mu Franc Hojnik, Franc Vidovič, Ivan

Slukan in Jože Cepek. Glede na mere, ki jih klopotec ima, prav gotovo niso imeli malo dela. Javorjeva blaja (deska) skupaj z repom iz hrastovih vej meri 9 m. Blaja je bila 2 leti pokopana v gnoju, da se les lepo prepoji, nakar oddaja poseben zvok, kot pravijo stari mojstri, zato so tudi izbrali javor, ker je njegov les trden in lepše doni. Po blaji udarja 8 maclekov (vsak je težak okrog 30 kg) iz gabrovega lesa. Vsekakor pa ne smemo pozabiti na peruti, ki so smrekove in so dolge pet metrov in pol. Skupno premore klopotec okrog 13 metrov in pol višine. Prvega klopotanja so se pričeli veseliti v nedeljskih popoldanskih urah, ko je veter zasukal velike peruti.

Nataša Žižek

KMETIJSKO GRADBENA TRGOVINA

Srečko Pušić

Destrnik 2, 2253 Destrnik
Tel.: 02/753-05-21
Gsm: 041-604-262

AVTOPREVOZNIK
Marjan Tašner, s.p.

Dolič 36, 2253 Destrnik, tel.: 92/733-23-11

Nudimo vam prevoze vseh vrst gradbenega materiala

GSM: 041/642-916